

A Scandal in Bohemia

I

To Sherlock Holmes she is always THE woman. I have seldom heard him mention her under any other name. In his eyes she **eclipses**¹ and predominates the whole of her sex. It was not that he felt any emotion **akin**² to love for Irene Adler. All emotions, and that one particularly, were **abhorrent**³ to his cold, precise but admirably balanced mind. He was, I take it, the most perfect reasoning and observing machine that the world has seen, but as a lover he would have placed himself in a false position. He never spoke of the softer passions, save with a **gibe**⁴ and a **sneer**⁵. They were admirable things for the observer – excellent for **drawing the veil from**⁶ men's motives and actions. But for the trained reasoner to admit such **intrusions**⁷ into his own delicate and finely adjusted temperament was to introduce a **distracting**⁸ factor which might throw a doubt upon all his mental results. **Grit**⁹ in a sensitive instrument, or a **crack**¹⁰ in one of his own **high-power**¹¹ lenses, would not be more disturbing than a strong emotion in a nature such as his. And yet there was but

---

¹ to eclipse – felülmúl; ² akin – hasonló; ³ abhorrent – idegen; ⁴ gibe – gúnyolódás; ⁵ sneer – megvető mosoly; ⁶ to draw the veil from sg – lerántja a leplet vmiről; ⁷ intrusion – befurakodás; ⁸ distracting – zaklató, kínzó; ⁹ grit – homokszem; ¹⁰ crack – repedés; ¹¹ high-power – erős nagyítású

Botrány Csehországban

I.

Sherlock Holmes számára ő volt a NŐ, csupa nagybetűvel, szinte soha nem emlegette más néven. Holmes szemében messze felülmúlta és uralta nemének összes többi tagját. Nem mintha szerelmes lett volna Irene Adlerbe, nem. Az érzelmek általában, a szerelem pedig különösképp, teljesen idegenek voltak hűvös és precíz, ám csodálatra méltóan kiegyensúlyozott természetétől. Meggyőződésem, hogy ő volt a világon a legtökéletesebb okfejtő és megfigyelő gépezet, ám a szerelmes férfi szerepét nem őrá szabták. A gyengéd érzelmekről soha nem beszélt másként, csak gúnyos mosollyal, számára csupán arra voltak jók, hogy segítségükkel lerántsa a leplet az emberek indítékairól és cselekedeteiről. Egy képzett és gyakorlott oknyomozó nem engedheti, hogy efféle zavaró tényezők felkavarják érzékeny és kiegyensúlyozott lényét, ezzel mintegy kétségbe vonná minden eddigi szellemi erőfeszítését. Egy hevesebb érzelem a Holmeshoz hasonló emberek számára olyan lenne, mint homokszemcse egy érzékeny műszerben, vagy repedés a nagyító üvegén.

one woman to him, and that woman was the **late**¹ Irene Adler, of dubious and questionable memory.

I had seen little of Holmes lately. My marriage had **drifted us away**² from each other. My own complete happiness, and the home-centred interests which rise up around the man who first finds himself master of his own **establishment**³, were sufficient to absorb all my attention, while Holmes, who **loathed**⁴ every form of society with his whole Bohemian soul, remained in our **lodgings**⁵ in Baker Street, buried among his old books, and alternating from week to week between cocaine and ambition, the **drowsiness**⁶ of the drug, and the fierce energy of his own keen nature. He was still, as ever, deeply attracted by the study of crime, and occupied his immense **faculties**⁷ and extraordinary powers of observation in following out those **clues**⁸, and clearing up those mysteries which had been abandoned as hopeless by the official police. From time to time I heard some vague account of his doings: of his **summons**⁹ to Odessa in the case of the Trepoff murder, of his clearing up of the singular tragedy of the Atkinson brothers at Trincomalee, and finally of the mission which he had accomplished so delicately and successfully for the reigning family of Holland. Beyond these signs of his activity, however, which I merely shared with all the readers of the daily press, I knew little of my former friend and companion.

One night – it was on the twentieth of March, 1888 – I was returning from a journey to a patient (for I had now

---

¹ the late – a néhai; ² to drift away – eltávolodik; ³ establishment – ház(tartás); ⁴ to loathe – megvet; ⁵ lodgings – szállás; ⁶ drowsiness – kábulat; ⁷ faculty – tehetség; ⁸ clue – nyom; ⁹ summons – idézés

Mégis létezett számára egyetlen asszony: a néhai, kétes emlékű Irene Adler.

Az utóbbi időben ritkán találkoztam Holmessel. Nősülésem után útjaink elváltak egymástól. Tökéletes boldogságom, s azok az örömteli otthoni gondok, melyekkel először szembesül az ember, ha végre a maga ura lesz, minden figyelmemet elvonták, míg az érzékeny és bohém természetű Holmes, aki a társasági élet minden formáját megvetette, Baker Street-i szállásunkon maradt, régi könyveibe temetkezett, és hol a kokain okozta kábulatot választotta, hol pedig szenvedélyes lelkének minden energiájával belevetette magát a munkába. Továbbra is, akárcsak eddig, a bűncselekmények tanulmányozásának szentelte ideje java részét, és hihetetlen tehetségét és elképesztő megfigyelőképességét annak szolgálatába állította, hogy a nyomokat követve tisztázza mindazon rejtélyes bűneseteket, melyek megoldásáról a rendőrség már lemondott. Olykor-olykor azért eljutott hozzám néhány kósza hír felőle: hallottam, hogy Odesszába hívták a Trepov-gyilkosság ügyében, vagy hogy Trincomalee-ben kibogozta az Atkinson fivérek különös tragédiáját, végül, hogy milyen sikeresen és diplomatikusan teljesítette a holland királyi család megbízását. Ezekről az esetekről is csak a napilapokból értesültem, akár a többi olvasó, s ennél többet nemigen tudtam egykori barátomról és társamról.

1888. március 20-ának éjjelén, amikor egy beteglátogatás után (mivel időközben visszatértem polgári hivatásom gya-

returned to **civil practice**¹), when my way led me through Baker Street. As I passed the well-remembered door, which must always be associated in my mind with my **wooing**², and with the dark incidents of the Study in Scarlet, I was seized with a keen desire to see Holmes again, and to know how he was employing his extraordinary powers. His rooms were brilliantly lit, and, even as I looked up, I saw his tall, **spare**³ figure pass twice in a dark silhouette against the **blind**⁴. He was **pacings**⁵ the room swiftly, eagerly, with his head sunk upon his chest and his hands **clasped**⁶ behind him. To me, who knew his every mood and habit, his attitude and manner told their own story. He was at work again. He had risen out of his drug-created dreams and was hot upon the scent of some new problem. I rang the bell and was shown up to the chamber which had formerly been in part my own.

His manner was not **effusive**⁷. It seldom was; but he was glad, I think, to see me. With hardly a word spoken, but with a kindly eye, he waved me to an armchair, threw across his case of cigars, and indicated a **spirit case**⁸ and a **gasogene**⁹ in the corner. Then he stood before the fire and looked me over in his singular **introspective**¹⁰ fashion.

“**Wedlock**¹¹ suits you,” he remarked. “I think, Watson, that you have put on **seven and a half pounds**¹² since I saw you.”

“Seven!” I answered.

---

¹ civil practice – Dr. Watson ezt megelőzően tisztiorvosként szolgált a brit hadseregben; ² wooing – udvarlás; ³ spare – szikár; ⁴ blind – függöny; ⁵ to pace – fel s alá jár; ⁶ to clasp – összekulcsol; ⁷ effusive – lelkes; ⁸ spirit case – bárszekrény; ⁹ gasogene – szódásszifon; ¹⁰ introspective – fűrkésző; ¹¹ wedlock – házasság; ¹² seven and a half pounds – kb. három és fél kg

korlásához) hazafelé tartottam, utam a Baker Streeten vezetett keresztül. Ahogy a jól ismert ajtó előtt elhaladtam, melyről mindig az udvarlásom és a *Bíborvörös dolgozószoba* sötét eseményei jutnak eszembe, hirtelen heves vágy fogott el, hogy újra lássam Holmest, és megtudjam, mi foglalkoztatja éppen bámulatra méltó képességeit. Szobái fényárban úsztak, és ahogy felnéztem, megpillantottam magas, szikár alakját, amint kétszer is elhaladt az ablak előtt. Lehajtott fejjel és háta mögött összekulcsolt kézzel, szapora léptekkel rótt a szobát. Számomra, aki minden szokását és hangulatváltozását ismertem, ez a viselkedés csak egyet jelenthetett: Holmes ismét egy ügyön dolgozott. Lerázta magáról a kábítószeres bódulatot, és élénk szellemét új probléma foglalkoztatta. Megrántottam a csengőt, és bevezettek a szobába, amely egykor az enyém is volt.

Nem fogadott éppen kitörő örömmel. A kitörő öröm nem is volt sajátja, de azért, gondolom, örült nekem. Szólni ugyan nem szólt semmit, de egy barátságos pillantás kíséretében egy karosszékre mutatott, hogy foglaljak helyet, majd felém nyújtotta a szivardobozát, és a sarokban álló bárszekrény és szódásszifon felé intett. Azután megállt, háttal a tűznek, és engem kezdett fürkészni.

– Jót tesz önnek a házaselet – jegyezte meg. – Úgy tűnik, Watson, hogy ön hét és fél fontot hízott, mióta nem találkoztunk.

– Csak hetet – feleltem.

“Indeed, I should have thought a little more. Just a **trifle**¹ more, I **fancy**², Watson. And in practice again, I observe. You did not tell me that you intended **to go into harness**³.”

“Then, how do you know?”

“I see it, I **deduce**⁴ it. How do I know that you have been getting yourself very wet lately, and that you have a most **clumsy**⁵ and careless servant girl?”

“My dear Holmes,” said I, “this is too much. You would certainly have been burned, had you lived a few centuries ago. It is true that I had a country walk on Thursday and came home in a dreadful mess, but as I have changed my clothes I can’t imagine how you deduce it. As to Mary Jane, she is **incorrigible**⁶, and my wife has **given her notice**⁷, but there, again, I fail to see how you work it out.”

He **chuckled**⁸ to himself and **rubbed** his long, nervous **hands**⁹ together.

“It is simplicity itself,” said he; “my eyes tell me that on the inside of your left shoe, just where the firelight strikes it, the leather is **scored**¹⁰ by six almost parallel cuts. Obviously they have been caused by someone who has very carelessly **scraped**¹¹ round the edges of the **sole**¹² in order to remove **crusted**¹³ mud from it. Hence, you see, my double deduction that you had been out in **vile**¹⁴ weather, and that you had a particularly **malignant**¹⁵ **boot-slitting**¹⁶ specimen of the

---

¹ trifle – csekélység; ² to fancy – gondol; ³ to go into harness – igába hajtja a fejét; ⁴ to deduce – következtet; ⁵ clumsy – kétbalkezes; ⁶ incorrigible – reménytelen; ⁷ to give sy a notice – felmond vkinek; ⁸ to chuckle – kuncog; ⁹ to rub one’s hands – összedörzsöli a kezét; ¹⁰ to score – karcol; ¹¹ to scrape – kefél; ¹² sole – cipőtalp; ¹³ crusted – rászáradt; ¹⁴ vile – rossz; ¹⁵ malignant – rosszindulatú; ¹⁶ boot-slitting – cipőpusztító

– Én egy kicsivel többet tippeltem. Igazán csak alig többet, Watson. És ismét praktizál, ha jól sejtem. Nem is említette, hogy újfent igába szándékszik hajtani a fejét.

– Honnan tudja?

– Nos, pusztá következtetés. És azt vajon honnan tudom, hogy ön nemrégiben igencsak elázott, valamint hogy egy kétbalkezes és nemtörődöm cselédlányt tart?

– Kedves Holmesom, ez már túl sok nekem. Néhány évszázaddal ezelőtt nyilvánvalóan megégették volna boszorkányság vádjával. Valóban vidéken voltam csütörtökön, és szörnyen csatakosan értem haza, de mivel azóta természetesen már átöltöztem, elképzelésem sincs, vajon hogyan találta ki. Ami pedig Mary Jane-t illeti, teljesen reménytelen eset, a feleségem már fel is mondott neki, de ismét csak nem értem, miből jött rá.

Halkan felnevetett, és összedörzsölte hosszú, vékony ujjait.

– Tökéletesen egyszerű – mondta. – Észrevettem, hogy az ön bal cipőjének belső oldalán, éppen ott, ahol a tűz fénye megvilágítja, hat, szinte párhuzamos karcolás fut végig. A sérülést kizárólag olyasvalaki okozhatta, aki figyelmetlenül kefélté körbe a cipő talpát, hogy a rászáradt sarat eltávolítsa róla. Látja, ebből gondoltam, hogy ön rossz időben házon kívül tartózkodott, továbbá, hogy a londoni cselédek közül sikerült szert tennie a lábbelik egyik legádázabb ellenségére.

London **slavey**¹. As to your practice, if a gentleman walks into my rooms smelling of iodoform, with a black mark of nitrate of silver upon his right forefinger, and a **bulge**² on the right side of his **top-hat**³ to show where he has **secreted**⁴ his stethoscope, I must be dull, indeed, if I do not pronounce him to be an active member of the medical profession.”

I could not help laughing at the ease with which he explained his process of deduction. “When I hear you give your reasons,” I remarked, “the thing always appears to me to be so ridiculously simple that I could easily do it myself, though at each successive instance of your reasoning I am **baffled**⁵ until you explain your process. And yet I believe that my eyes are as good as yours.”

“Quite so,” he answered, lighting a cigarette, and throwing himself down into an armchair. “You see, but you do not observe. The distinction is clear. For example, you have frequently seen the steps which lead up from the hall to this room.”

“Frequently.”

“How often?”

“Well, some hundreds of times.”

“Then how many are there?”

“How many? I don’t know.”

“Quite so! You have not observed. And yet you have seen. That is just my point. Now, I know that there are seventeen steps, because I have both seen and observed. By the way, since you are interested in these little problems, and since you are good enough to chronicle one or two of my trifling

---

¹ slavey – cselédlány; ² bulge – kidudorodás; ³ top-hat – cilinder; ⁴ to secrete – eldug; ⁵ to baffle – összezavar

Hivatásának gyakorlásával kapcsolatban pedig, ha besétál a szobámba egy úriember, akit enyhe jodoformszag leng körül, jobb mutatója ezüstnitráttól foltos, és cilindere jobb oldalt, a sztetoszkóp helyén, kidudorodik, akkor igazán ostobának kellene lennem ahhoz, hogy azonnal ki ne találjam, hogy az illető az orvosi szakma aktív művelője.

Kénytelen voltam felnevetni annak hallatán, hogy Holmes milyen játszi könnyedséggel vezette végig gondolatmenetét.

– Mihelyt ön előadja következtetésének indoklását – jegyeztem meg –, az adott magyarázat olyan nevetségesen egyértelművé válik, hogy én magam is könnyűszerrel rájöhettem volna, mégis minden egyes újabb kijelentésekor ismét összezavarodom, mígnem ön ki nem fejtí azt. Pedig meggyőződésem, hogy épp olyan jó szemem van, mint önnek.

– Tökéletesen igaza van – felelte cigarettára gyújtva, és az egyik karosszékbe telepedve. – Csakhogy ön nem elég figyelmes. A különbség nyilvánvaló. Példának okáért minden biztonnal gyakran látta a hallból ebbe a szobába vezető lépcsőt.

– Hogyne.

– Mégis milyen gyakran?

– Hát, néhány száz alkalommal biztosan.

– Ez esetben: hány lépcsőfokból áll?

– Hány lépcsőfokból? Fogalmam sincs.

– Na látja! Nem elég figyelmes. Pedig látta. Ez itt a lényeg. Én például tudom, hogy tizenhét lépcsőfok van, mivel én nemcsak látom, hanem meg is figyelem a dolgokat. Egyébként, mivel önt érdeklik az apróbb problémás ügyek, és néhány jelentéktelen esetemet kitűnően megörökítette az utókor számára, lehet, hogy kíváncsi lesz erre.

experiences, you may be interested in this.” He threw over a sheet of thick, pink-tinted note-paper which had been lying open upon the table. “It came by the last post,” said he. “Read it aloud.”

The note was undated, and without either signature or address.

“There will call upon you to-night, at a quarter to eight o’clock, [it said], a gentleman who desires to consult you upon a matter **of the very deepest moment**¹. Your recent services to one of the royal houses of Europe have shown that you are one who may safely be trusted with matters which are of an importance which can hardly be exaggerated. This account of you we have **from all quarters**² received. Be in your chamber then at that hour, and do not **take it amiss**³ if your visitor wear a mask.

“This is indeed a mystery,” I remarked. “What do you imagine that it means?”

“I have no data yet. It is a capital mistake to theorize before one has data. Insensibly one begins **to twist**⁴ facts to suit theories, instead of theories to suit facts. But the note itself. What do you deduce from it?”

I carefully examined the writing, and the paper upon which it was written.

“The man who wrote it was presumably well to do,” I remarked, **endeavoring**⁵ to imitate my companion’s processes. “Such paper could not be bought under half a crown a packet. It is **peculiarly**⁶ strong and **stiff**⁷.”

---

¹ of the very deepest moment – rendkívül fontos; ² from all quarters – mindenfelől; ³ to take sg amiss – zokon vesz vmit; ⁴ to twist – csavar; ⁵ to endeavor – igyekszik; ⁶ peculiar – különös; ⁷ stiff – vastag

Átnyújtott egy vastag, rózsaszínű levélpapírt, amely eddig nyitva feküdt az asztalon.

– A legutóbbi postával jött – mondta. – Olvassa föl, kérem.

Az üzeneten nem volt sem keltezés, sem aláírás vagy címzés.

„Ma este háromnegyed nyolckor fölkeresi Önt egy úr – hangzott a levél –, és a tanácsát kéri egy rendkívül fontos ügyben. Az egyik európai királyi családnak nemrégén tett szolgálatai bizonyították, hogy Önt fenntartás nélkül meg lehet bízni olyan ügyekkel, melyek jelentőségét nem hangsúlyozhatjuk eléggé. Megerősítést az Ön megbízhatóságáról és diszkréciójáról mindenfelől kaptunk. Legyen hát a szobájában a megjelölt időpontban, és kérem, ne vegye zokon, ha látogatója álarcot visel.”

– Ez valóban rejtélyes – jegyeztem meg. – Mit gondol, mit jelenthet?

– Egyelőre még nincsenek adataink. Óriási baklövést követnénk el, ha a megfelelő információk hiányában kezdenénk el elméleteket gyártani. Ez esetben az ember gondolkodás nélkül úgy csoportosítja és magyarázza a tényeket, hogy azok alátámasszák az elméletet, ahelyett, hogy fordítva járna el. De nézze csak meg az üzenetet. Mi a véleménye róla?

Figyelmesen szemügyre vettem az irományt és a levélpapírt is.

– A levél írója föltehetően jómódú ember – szóltam, igyekezvén utánozni Holmes munkamódszerét. – Ennek a papírnak csomagja legalább fél koronába kerül. Különösen erős és vastag.

“Peculiar—that is the very word,” said Holmes. “It is not an English paper at all. Hold it up to the light.”

I did so, and saw a large “E” with a small “g,” a “P,” and a large “G” with a small “t” **woven**¹ into the texture of the paper.

“What do you make of that?” asked Holmes.

“The name of the maker, no doubt; or his monogram, rather.”

“Not at all. The ‘G’ with the small ‘t’ stands for ‘Gesellschaft,’ which is the German for ‘Company.’ It is a customary **contraction**² like our ‘Co.’ ‘P,’ of course, stands for ‘Papier.’ Now for the ‘Eg.’ Let us glance at our Continental **Gazetteer**³.” He took down a heavy brown volume from his shelves. “Eglow, Eglonitz – here we are, Egria. It is in a German-speaking country – in Bohemia, not far from Carlsbad. ‘Remarkable as being the scene of the death of Wallenstein, and for its numerous glass-factories and **paper-mills**⁴.’ Ha, ha, my boy, what do you make of that?” His eyes **sparkled**⁵, and he sent up a great blue triumphant cloud from his cigarette.

“The paper was made in Bohemia,” I said.

“Precisely. And the man who wrote the note is a German. Do you note the peculiar construction of the sentence – ‘This account of you we have from all quarters received.’ A Frenchman or Russian could not have written that. It is the German who is so **uncourteous**⁶ to his verbs. It only remains, therefore, to discover what is wanted by this

---

¹ to weave (wove, woven) – sző, fon; ² contraction – rövidítés; ³ gazetteer – földrajzi lexikon; ⁴ paper-mill – papírgyár; ⁵ to sparkle – ragyog; ⁶ uncourteous – udvariatlan

– Különös, ez a megfelelő kifejezés – felelte Holmes. – Nem is angol gyártmány. Tartsa csak a fény felé, kérem.

Megtettem, és a papír szövetében egyszerre kirajzolódott egy nagy „E” és egy kis „g” betű egymás mellett, továbbá egy nagy „P” valamint egy nagy „G”, s mellette egy kis „t”.

– Mi a véleménye erről? – kérdezte Holmes.

– Biztosan a gyártó neve, illetve a monogramja.

– A legkevésbé sem. A „Gt” a „Gesellschaft” szóból származik, amely németül vállalatot jelent. Olyan bevett rövidítés ez, mint az angol „Co.”. A „P” természetesen a „Papier”-t jelöli. Most pedig lássuk az „Eg”-t. Vegyük csak elő az európai földrajzi lexikont!

Leemelt egy hatalmas, barna kötetet a könyvespolcra.

– Eglow, Eglonitz, meg is van: Egria. Ez a hely egy német ajkú országban fekszik, nevezetesen Csehországban, nem messze Carlsbadtól. „Itt halt meg Wallenstein; Egria ezenkívül számos üveg- és papírgyáráról nevezetes.” Haha, drága barátom, mire következtet mindebből?

Szemei ragyogtak, és egy hatalmas, győzedelmes, kék füstfelhő gomolygott elő a szájából.

– A papírt Csehországban gyártották – jegyeztem meg.

– Pontosan. A levél írója pedig német. Felfigyelt a különös mondatszerkesztésre: „Megerősítést az ön megbízhatóságáról és diszkréciójáról mindenfelől kaptunk.”? Egy francia vagy egy orosz soha nem írt volna le ilyet. Kizárólag a németek bánnak ennyire mostohán az igéikkel. Már csak azt kell kiderítenünk, hogy vajon mit akarhat ez a német, aki cseh pa-

German who writes upon Bohemian paper and prefers wearing a mask to showing his face. And here he comes, if I am not mistaken, to resolve all our doubts.”

As he spoke there was the sharp sound of horses’ **hoofs**¹ and **grating**² wheels against the **curb**³, followed by a sharp pull at the bell. Holmes whistled.

“A pair, by the sound,” said he. “Yes,” he continued, glancing out of the window. “A nice little **brougham**⁴ and a pair of beauties. A hundred and fifty guineas apiece. There’s money in this case, Watson, if there is nothing else.”

“I think that I had better go, Holmes.”

“Not a bit, Doctor. Stay where you are. I am lost without my **Boswell**⁵. And this promises to be interesting. It would be a pity to miss it.”

“But your client—”

“Never mind him. I may want your help, and so may he. Here he comes. Sit down in that armchair, Doctor, and give us your best attention.”

A slow and heavy step, which had been heard upon the stairs and in the **passage**⁶, paused immediately outside the door. Then there was a loud and **authoritative tap**⁷.

“Come in!” said Holmes.

A man entered who could hardly have been less than six feet six inches in height, with the chest and **limbs**⁸ of a Hercules. His dress was rich with a richness which would, in England, be looked upon as akin to bad taste. Heavy **bands**⁹ of

---

¹ hoof – pata; ² to grate – nyikorog; ³ curb – járdaszegély; ⁴ brougham – csukott kétüléses hintó; ⁵ James Boswell (1740–1795), Doktor Samuel Johnson angol író híres krónikása, a *Doktor Johnson élete* című műve az angol irodalom legismertebb biográfiája; ⁶ passage – folyosó; ⁷ authoritative tap – határozott kopogás; ⁸ limbs – végtagok; ⁹ band – sáv

pírra ír, és álarcot visel, ahelyett, hogy megmutatná az arcát. És ha nem tévedek, már itt is van, hogy minden kételyünket eloszlassa.

Miközben beszélt, odakint paták csattogása és a járdaszegeleynél fékező kerekek csikorgása hangzott föl, majd valaki megrántotta a csengőt. Holmes füttyentett egyet.

– A zajokból ítélve ketten vannak – mondta. – Valóban – folytatta az ablakon kipillantva –, csinos kis kétülékes hintó, s elé két gyönyörű példány van befogva. Darabja úgy százötven guinea. Nos, Watson, ha más nem is, pénz biztos van ebben az ügyben.

– Úgy vélem, ideje indulnom, Holmes.

– Szó sem lehet róla, kedves doktor. Maradjon csak itt. Hű krónikásom nélkül elveszettnek érzem magam. És ez az ügy érdekesnek ígérkezik. Igazán kár lenne kihagynia.

– De az ügyfele...

– Ne törődjön vele. Szükségem lehet a segítségére, és lehet hogy neki is. Már itt is van. Telepedjen le abba a karosszékbe, doktor, és figyeljen jól.

A lassú, nehéz léptek, melyek a lépcsőházból és a folyosóról szűrődtek be, az ajtó előtt hirtelen elhaltak. Hangos és határozott kopogás hallatszott.

– Fáradjon be. – szólt Holmes.

A belépő férfi legalább 198 cm magas volt, mellkasát és végtagjait Herkules is megirigyelhette volna. Öltözéke olyan pazar volt, hogy angol mérce szerint az már az ízléstelenség határát súrolta. Kétsoros kabátjának ujját és elülső részét ne-

astrakhan¹ were **slashed**² across the **sleeves**³ and fronts of his **double-breasted**⁴ coat, while the deep blue **cloak**⁵ which was thrown over his shoulders was **lined**⁶ with flame-colored silk and secured at the neck with a **brooch**⁷ which consisted of a single flaming **beryl**⁸. Boots which extended halfway up his **calves**⁹, and which were **trimmed**¹⁰ at the tops with rich brown fur, completed the impression of barbaric **opulence**¹¹ which was suggested by his whole appearance. He carried a **broad-brimmed**¹² hat in his hand, while he wore across the upper part of his face, extending down past the cheekbones, a black **vizard mask**¹³, which he had apparently adjusted that very moment, for his hand was still raised to it as he entered. From the lower part of the face he appeared to be a man of strong character, with a thick, hanging lip, and a long, straight chin suggestive of **resolution**¹⁴ pushed to the length of **obstinacy**¹⁵.

“You had my note?” he asked with a deep harsh voice and a strongly marked German accent. “I told you that I would call.” He looked from one to the other of us, as if uncertain which to address.

“Pray take a seat,” said Holmes. “This is my friend and colleague, Dr. Watson, who is occasionally good enough to help me in my cases. Whom have I the honor to address?”

“You may address me as the Count Von Kramm, a Bohemian nobleman. I understand that this gentleman, your

---

¹ astrakhan – Asztrahany vidékén készített bárányprem; ² to slash – ruhán hasítékot csinál; ³ sleeve – ruhaujj; ⁴ double-breasted – kétsoros; ⁵ cloak – köpönyeg; ⁶ to line – szegélyez; ⁷ brooch – díszű, díszesat; ⁸ beryl – berill, zöld színű, indiai drágakő; ⁹ calf (pl.: calves) – lábikra; ¹⁰ to trim – beszeg; ¹¹ opulence – pompa; ¹² broad-brimmed – széles karimájú; ¹³ vizard mask – kis álarc, mely csak a szem környékét takarja; ¹⁴ resolution – határozottság; ¹⁵ obstinacy – csökönyösség

héz prémek díszítették, a vállán átvetett sötétkék köpönyeget égővörös selyem szegélyezte, és egyetlen szikrázó berillkő fogta össze az idegen nyakán. Féllábszárközépig érő csizmájának tetejét sűrű, barna szőrmével szegték be. A férfi egész megjelenése összességében egyfajta sajátságos barbár pompát sugárzott. Kezében széles karimájú kalapot tartott, arcának felső felét pedig fekete álarc takarta, mely a járomcsont alatt ért véget, és amelyet nyilvánvalóan egy pillanattal előbb helyezett fel, mivel beléptekor kezeit még mindig felemelve tartotta. Arcának alsó feléből ítélve erős akaratú férfi lehetett az illető, húsos, lecsüngő ajka és hosszú, egyenes álla határozottságot, már-már csökönyösséget sugallt.

– Megkapta a leveletem? – kérdezte mély, érdes hangján, erős német akcentussal. – Megírtam, hogy fel fogom keresni.

Felváltva nézett egyikünkről a másikunkra, nem tudván, kihez is intézze a mondandóját.

– Foglaljon helyet, kérem – szólította meg Holmes. – Engedje meg, hogy bemutassam barátomat és munkatársamat, Dr. Watson, kiváló segítségemet nyomozásaim során. Megtudhatom, kihez van szerencsém?

– Nevem Von Kramm gróf, csehországi nemesember vagyok. Természetesen nem kétlem, hogy a barátja kifogást-

friend, is a man of honor and discretion, whom I may trust with a matter of the most extreme importance. If not, I should much prefer to communicate with you alone.”

I rose to go, but Holmes caught me by the wrist and pushed me back into my chair. “It is both, or none,” said he. “You may say before this gentleman anything which you may say to me.”

The Count **shrugged his broad shoulders**¹. “Then I must begin,” said he, “by **binding**² you both to absolute secrecy for two years; at the end of that time the matter will be of no importance. At present it is not too much to say that it is of such weight it may have an influence upon European history.”

“I promise,” said Holmes.

“And I.”

“You will excuse this mask,” continued our strange visitor. “The **august**³ person who employs me wishes his agent to be unknown to you, and I may confess at once that the title by which I have just called myself is not exactly my own.”

“I was aware of it,” said Holmes drily.

“The circumstances are of great delicacy, and every precaution has to be taken **to quench**⁴ what might grow to be an immense scandal and seriously compromise one of the reigning families of Europe. To speak **plainly**⁵, the matter implicates the great House of Ormstein, hereditary kings of Bohemia.”

“I was also aware of that,” murmured Holmes, settling himself down in his armchair and closing his eyes.

---

¹ to shrug one’s shoulders – vállat von; ² to bind – kötelez; ³ august – magas rangú; ⁴ to quench – elsimit; ⁵ plainly – őszintén

lan úriember, akinek számíthatok a tökéletes diszkréciójára, és rábízhatok egy ilyen rendkívüli horderejű ügyet. Ha nem így lenne, szívesebben vitatnám meg önnel a dolgot négy-szemközt.

Távozni készültem, ám Holmes elkapta a csuklómat, és visszanyomott a székbe.

– Vagy mindkettőnkkel beszél, vagy egyikünkkel sem – szólt. – Ez előtt az úr előtt bármit elmondhat, amit velem megosztana.

A gróf megrántotta széles vállait.

– Ez esetben azzal kell kezdenem, hogy megkérjem önöket, ígérjenek tökéletes titoktartást két évig. Az említett időtartam lejártával az ügy elveszíti fontosságát. A jelen pillanatban azonban nem hangsúlyozhatom kellőképp, hogy a kérdéses dolog olyan óriási jelentőséggel bír, hogy megváltoztathatja az európai történelem menetét.

– Megígérem – mondta Holmes.

– Én is.

– Kérem, bocsássanak meg az álarc miatt – folytatta különös látogatónk. – Magas rangú megbízóm azt óhajtja, hogy képviselője ne fedje fel a kilétét ön előtt, és megvallom egyúttal, hogy valójában nem azzal a ranggal rendelkezem, melyet a bemutatkozásakor használtam.

– Tisztában voltam vele – jegyezte meg Holmes szárazon.

– A körülmények rendkívüli elővigyázatosságra intenek, és minden óvintézkedést meg kell tennünk annak érdekében, hogy elkerüljük egy világraszóló botrány kirobbanását, amely súlyosan kompromittálná az egyik európai királyi családot. Őszintén megmondom, hogy az ügy az Ormstein-házat érinti, Csehország uralkodó dinasztiáját.

– Ezzel is tisztában voltam – szúrta a foga között Holmes, miközben elhelyezkedett a karosszékében, és lehunyta a szemét.